

האם הנביאים חידשו משהו שלא כתוב בתורה ?

(מז) אמר הכוזרי: אמנם כן ובצדק ומעין זה קראתי בספריכם כאמור מה ה' אלהיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה' אלהיך וגו' ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלהיך ומאמרים רבים אחרים כיוצא באלה:

(מח) אמר החבר: אלה וכל הדומים להם הם החקים השכליים אך הללו אינם כי אם הצעות והקדמות לתורה האלוהית הקודמות לה בטבע ובזמן אשר בלעדיהן לא תתכן כל הנהגה בכל חברה מחברות בני אדם עד כי גם חברת שודדים לא יתכן שלא תקבל שלטון הצדק בדברים שבינם לבין עצמם בלא זה לא תתמיד חברותם רק כאשר המרו בני ישראל עד שהתחילו להקל במצוות השכליות ובדרכי ההתנהגות אשר אין כל חברה יכולה להתקיים בלעדיהן כאשר לא יוכל היחיד להתקיים בלא ספוק צרכיו הטבעיים מאכל ומשתה ותנועה ומנוחה ושנה ויקיצה ועם זה החזיקו עוד בעבודת הקרבנות ובדומות לה מן המצוות האלוהיות השמעיית הודיעם האלוה כי הוא היה מסתפק בפחות מזה באמרו להם מי יתן ושמרתם את המצוות אשר החברה הפחותה והשפלה ביותר מקבלת עליהם והן הצדק וההטבה לזולת וההודאה לאלוה על חסדו כי התורה האלוהית לא תשלם כי אם לאחר שלמות החקקה החברתית והשכלית ובחקה זו כבר נכללו מעשי הצדק וההודאה על חסד האלוה ואיש החסד כל אלה מה לו כי יביא קרבנות או יקים מצוות השבת והמילה ודומיהן אשר השכל אינו מחיבן ואף לא דוחן הלא הן המצוות שנתחדו בהן ישראל כתוספת על המצוות השכליות ועל ידן הגיעה אליהם מעלת הענין האלוהי והם לא ידעו טעמן כמו שלא נודע להם איך קרה הדבר כי שכן בתוכם כבוד ה' ואיך היתה אש ה' אוכלת קרבנותיהם איככה שמעו את דבר ה' ואיך ארע להם כל אשר ארע להם מן הדברים אשר השכל היה מסרב להודות באמתותם לולא ראות העין והמעמד אשר אין להכחישם על זה ועל כיוצא בזה נאמר להם ומה ה' דורש ממך ועלותיכם ספו על זבחיכם ועוד אמירות הדומות לאלה אולם איך יתכן הדבר כי בהסתפק האדם הישראלי בעשות משפט ואהבת חסד ובעזבו מצוות מילה ושבת ומצות הפסח ושאר המצוות יגיע לידי שלמות:

מכללת הרצוג-גוש עציון
ימי עיון בתנ"ך
קיץ תשס"ט